

Круторіжка і люта зима

(Excerpt in Ukrainian)

Translated by: Mariana Klymets

Contact of the translator: mklymets@yahoo.co.uk

Перший сніг

За ніч Страшний Ліс замело. Зі сніжинок виросла біла одежа, огорнула ялинки й укрила весь край. Круторіжка зірвалася з ліжечка.

– Нарешті! – вигукнула вона.

Дівчинка виплигнула з дупла і кинулася в сніг. Вона вертілася, танцювала, підстрибувала, реготала. Качалася в снігу і кидалася сніжками, допоки не стала вся мокра. Тоді вона вирішила одягнутися тепліше.

– Зима зве! – завищала Їжакові на вухо Круторіжка, натягаючи теплі-теплі шкарпетки.

– Ходімо бавитися! – весело трясла Сонем-вовчком.

– Нізащо! – опирався Їжак.

– Не хочеться, – стогнав Сонь-вовчок.

– Лінюхи! – кинула їм Круторіжка і знову побігла на сніг. Зупинилася посеред лісу й загукала: «Ю-ху-ху! Я повернулася! І сніг тууут».

Тиша. Страшний Ліс стояв німий. Ніби все в ньому вимерло.

– Ге-е-е-ей, хто йде кататися на санчатах? – знову загукала дівчинка.

Та вона кричала, ніби в діряву горіхову шкаралупу – довкола було тихо і порожньо.

– Ну, постривайте! – пригрозила вона в сніг. Заскреготала зубами і подумала, чи не вкусити Соня-вовчка ще раз. Тепер навмисне! Проте лише двічі сплюнула і загорлала з усієї сили пісеньку, яку щойно сама склала. Найголосніше Круторіжка виводила приспів:

Підманю я дві мухи

На прокислу зупу,

Занудам тим, хто спати ліг,

Натрушу за комір сніг!

Круторіжка забралася на засніжену гілку і загойдалася на ній. Сніг сипався і лип їй до щік. Дівчинка реготала і наспівувала далі:

Закличу зайченят

До танцю каченят,

Натрушу їм за комір снігу,

Ото буде сміху!

Круторіжка пострибала до хати зайців. Однак Зайчиха грубо відказала, що в молодих Зайченят свинка, і вона їх нікуди не впустить.

– Нехай Свинка теж пограється з нами, – спробувала дівчинка переконати маму, але Зайчиха вже гримнула дверима.

Круторіжка люто засопіла і копнула ніжкою у засніжений горбочок.

– О-о-о-ой, за що? – почулося звідти. З нірки вистромив голову Кріт. – Ти пробила мені дах! Тепер сніг залітатиме мені в тунель.

– Пробач. Я не знала, що ти тут мешкаєш, – сказала Круторіжка, – підеш зі мною до ставка?

– Не можу. Я саме працюю над ослонітницями. Щозими присвячую цьому увагу. Маю вже багато матеріалу. Дуже-дуже цікавого. І зараз мушу написати півтори сторінки. Так я собі постановив. Півтори сторінки на день. Щодня. Ось так. Однак я, на жаль, вичерпав усі свої джерела. Якщо ти дізнаєшся для мене щось нове, ми зможемо покататися на ковзанах.

– На ковзанах? Ух ти! – зраділа Круторіжка. – А що це таке – ослонітниця? Де їх знайти?

– Їх усюди багато, – пояснив кріт. – І завжди звучать дуже розумно.

Круторіжка почимчикувала до Сови. По допомогу.

Вона топтала сніг, наспівуючи:

Запрошу я крота

На крихти зі стола,

Кому сідає лінь на ніс,

Натрушу за комір сніг!

Круторіжка приспівувала собі, пробираючись крізь сніг. Аж раптом помітила Дрозда. Він, принишкнувши під ялинкою, поглипував звідти.

– Ку-ку, – підкралася ззаду Круторіжка.

– Ох, мене ледь не вхопив інфаркт, – защебетав птах. – Я вже подумав, що то Дроздиха.

– Чи є в тебе щось для кротових ослонітниць? – запитала його Круторіжка.

– Ще б пак, – відповів Дрізд. – Я ж колись жив над стайнею, де було повно Ослів. Яке це було життя – сповнене яскравих кольорів, запахів, музики, літа, Ос. Але Оси не такі, як Осли. Осли знають багато, вони – розумні істоти. А Оси – страшенні ледащиці. Сиділи в гнізді над стайнею, і коли ми з Ослами говорили про серйозні речі, вічно пхали свої носи. Тому я й переселився сюди, знаєш, цей ліс такий цікавезний, хоча це не головна причина, чому ми з жінкою прилетіли сюди. Дружина має родичів по цілій Землі, але тут живе стара Ворона, добра подруга її покійної тітки, яка збирала модні меблі, але я тобі ось що скажу: зручна лава важить більше, ніж всі ті лаковані гарнітури.

– То як з ослонітницями? – нагадала Круторіжка.

– Я тобі скажу одну ослонітницю, – відказав Дрізд, – але перед тим заскоч, будь ласка, до Кабана. Він там біля старого дуба на ярмарку розливає теплий узвар. Мені так пересохло в горлі, що не зможу продовжувати без ковтка узвару. Мабуть, через зиму.

Круторіжка поквапилася до старого дуба. Їй було холодно у вушка. Кабан стояв біля возика з глеком гарячого узвару. Час від часу він хукав на замерзлі копитця.

– Чи не міг би ти мені дати скляночку узвару для Дрозда? В нього пересохло в горлі. А мені потрібна ослонітниця для Крота, тоді він зможе покататися зі мною на ковзанах.

– Я б тобі дав, але не маю черпака. Старий поламався. Зробити новий пообіцяв Лис. То ж я чекаю. Ще від весни.

Не мовивши ні слова, Круторіжка рушила до майстерні Лиса. У майстерні світилося. Лис при лампі розглядав напіввирізаний черпак, посмоктуючи лапу.

– А ти можеш трохи поквапитися? – запитала його гостя. – Я б хотіла покататися на ковзанах, але не можу, бо... Ох, це все такі дурниці. Чому ти плачеш?

– Я порізався, – завив Лис. – Болить.

– Тобі, мабуть, потрібен пластир, – затурбувалася Круторіжка.

– Мабуть, – погодився Лис. – Лисиця мусить мати.

Тож Круторіжка подалася по снігу до лисячої нори. Їй було холодно, сніг залівав за комір. Вона тихо бурмотіла собі під ніс:

Заманю я лисичку

На добру паляничку,

За комір снігу їй натрушу,

А потім як за ніс укушу!

– Твій чоловік порізався, - пояснила гостя Лисиці, – в тебе є пластир?

Лисиця, яка саме заколисувала Лисеня, попросила Круторіжку потримати його на руках, поки вона шукатиме пластир. Щойно мама зникла, мале почало кривитися. Дівчинка завела колискову, яку Круторіжкам, якщо вони були вдень стерпними, співала на ніч прабабуся, потягуючи дим із люльки:

Ой вдарю в калатальце, свисну на всі пальці,
Закличу з лісу-гаю кошлатого бабая,
Ой вдарю я у бубен, примчиться вітер буйний,
Він забере тебе у чорну ніч.

Лисенятко не заснуло. Широко розплющило очі і вкусило Круторіжку за ніс.

– Отакої к бісу!– завищала вона і вийшла надвір, щоб прикласти до носа грудку снігу. Та не встигла зачинити двері, як мале шмигнуло поміж засніжені дерева.

– Куди ти, вернися! – загукала Круторіжка.

Лисеня анічирк.

– Ану додому! – закричала вона знову.

Намарне.

– Тебе чекає матуся.

Не подіяло.

– Ну, гаразд, – мовила Круторіжка. – Будемо грати в лови.

Лисячий хвостик маяв то тут, то там. То під ялинкою, то під буком. Круторіжка ганялася за ним, але у високому снігу це було ох як важко. Вона сопіла і чмихала, аж поки Лисеня не зарилося з головою в купку снігу. Тоді дівчинка стрибнула і схопила його за хвостик.

– Я тебе спіймала, – вигукнула вона, притиснувши маля до себе.

А Лисеня кусалося і борсалося, було геть неслухняним. Щойно Круторіжка з великими труднощами приволокла його в нору, як нагодилася з пластиром Лисиця.

– О, то ви бавилися в снігу, – зауважила ласкаво вона, пригортаючи дитинча. – Порухатися перед сном корисно.

Круторіжка повернулася до майстерні Лиса з пластиром. Зі заклеєною лапою робота заспорилася швидше. І все ж Круторіжка мусила трохи почекати, поки Лис закінчив вирізати черпак. Тоді віднесла його Кабанові. Той налив скляночку гарячого узвару, який Дрізд випив одним ковтком.

– Смачний узвар, – похвалив птах, – я колись такий пив...

– Ти мені тепер розкажеш ослонітницю? – перебила його Круторіжка.

– Ц-с-с-с-с-с, – налякано цвіркнув Дрізд і потягнув Круторіжку під найближчий вічнозелений кущ. – Дроздиха іде

Повз них прострибала Дроздиха, кличучи чоловіка.

Круторіжка і Дрізд ховалися в кущах добру годину. Було неприємно. Сніг топився, і краплини стікали їм за комір. Нарешті Дроздиха полетіла.

– Тепер ти або скажеш, або... – Круторіжка стала тріщати пальцями, – я повискубую з тебе все пір'я.

– Осел тільки один раз ступає на лід, – прощобетав Дрізд й утік.

Коли Круторіжка, ковзаючись, примчала до Крота, була вона дуже втомлена і голодна.

– Записуй, – прокричала в кротячу нірку, – осел тільки один раз ступає на лід.

– Дуже цікаво, – задоволено мовив Кріт. – Я маю декілька висловів про ослів, але такого ще не чув. Почекай, я пошукаю ковзани.

– На нині з мене досить зими, – зітхнула Круторіжка, – я така голодна, що можу з'їсти декого разом з окулярами і шубкою.

Між деревами залягала рання зимова темрява, а Круторіжка, стомлена, голодна, зі замерзлими вушками, простувала додому.

– Ну ось, – пробурмотів їй услід Кріт, – якщо осел тільки один раз ступає на лід, може, краще туди не ходити?